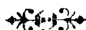
તકરીર.

જનાબ એહમંદહાજી સિદીક સાહબ ખતરી
જલસએઆમ મુસલમાનાંને
બમબઇ.

મુતલલક,

મસઅલહ ખિલાફતે ઇસલામીયહ
વ. હિફાઝતે મુકામાતે મુકદસહ.

નંબર ૧૦૦૦ આવૃત્તિ ૧ લી. સન ૧૯૧૯

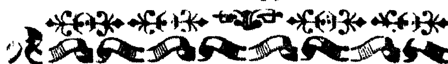
મીલનેકા પતા.
ઉરદુ ઉપરથી છપાવી પ્રગટ કરનાર
ઇસાખાંન જાહાંગીરખાંન નાશતર
બમુકામ એહમદાબાદ-કાલુપુર,
ટોપીવાલાની પોળ

અમદાવાદ.
રીચીરોડના પુલ નીચે મકાન નંબર ૧૦૦-૧૦૨ માં
આવેલા શ્રી જૈન વિદ્યાવિજય પ્રીન્ટીંગ પ્રેસમાં
શા. પોપટલાલ અમથાભાઇએ છાપ્યું.

કીંમત મુફત.

બીસમીલ્લા હીર રહેમાનીર રહીમ.

નહમદોહુ વ નુસલ્લી અલા રસુલેહિલ કરીમ સાહીબે સદર વ નિરાદરાને મિલ્લત—

ઇસવક્ત મુઝે યેહ ખિદમત સિપુરદ હુઇહે કે મેં ઇસ દીની વ મઝહબી જલસહમેં સરકાર અબદે કરાર હઝરતે અહમદે મુખતાર રૂહી ફીદાહ સલ્લઅમ કે ખાદમાન વજાન નીસારોકી એક બરી મજલીસમેં આજકે જલસહકે અગરાઝો મકાસીદ ઓર ઉનકે મુતઅલલીક દો ચાર હુરૂફઅરઝકરૂં.

યેહ મેરી ખુશકીસમતી વફઝલે ખુદાવંદી હય ઇસિમોકઅપર મુઝપરફરઝ હયકે મેં ખુદાકેશુકરયેહકે સાથ ઇસિખીદમત કે સીપુરદ કરનેવાલી જમાઅતકા ભી સુકરયહ અદાકરૂં લેહાઝા અરઝયેહ હય.

સઅર.

લુતફે નુમુદએ કે નદારમ ઝબાને શુકર
ઇન શુકર રા હવાલએ લુતફે તુમીકુનમ.

ઇસકેબઅદ સબસેઅવલ મેંઉસ ઇશતેહારકા લફઝ બલફઝ સુનાતાહું જો અગરાઝોમકાસીદ જલસહકે અશાઅતેઆમ કેલીએશાએ કીયા ગયા હય. ઉસકે અલફાઝ યેહ હય હિંદુસ્થાનકે મુસલમાન ઓર ખીલાફતે ઇસલામી મુકામાતે મુકદસહકે હિફાઝતકા સવાલ બમબઇકે મુસલમાનુંકા આમજલસહ ખીલાફત ઓર ઇસલામી મુકામાતે મુકદસહ મક્કએમોઅઝ ઝમા—મદીના મુનવવરહ બેતુલમાલ લાહાતઅઝીમન વ તકરીમન બયતુલમુકદસ નજફઅસરફ કરબલાએ મુઅલ્લાં કાઝમીન વ બગદાદ શરીફ. કે હીફાઝત કેદીનીમસ આલેપર મશવરેહકે બાદ મુનાસીબ રેઝોલ્યુશન પાસ કરનેકે લીએ ઓર ઓલ ઇન્ડીઆ મુસલીમ લીગ કેદહલીવાલે ઇજલાસમે જો તઝવીઝે પાસ હુઇહય ઉનકી મઝીદ તાઇદ કે વાસ્તે મુંબઇકે મુસલમાનુંકા એક આમ જલસા ૧૬ જમાદીઉલ આખીર સને ૧૩૩૭ હીજરી મુતાબીક તા. ૧૯ મી માર્ચ સને ૧૯૧૯ ઇ. બુધકે દીન બઆદ જુમેરાતકી રાતકો ઠી ક. સાડેઆઠ બજે મુમબઇ ટાઇમ નાગપાડા મસતાનશાહ તાલાબવાલે મયદાનમેં મુન અકદ કીયા જાયગા

ઉમેદ હય કે મુસલમાનભાઈ ઇસદીની જલસહમેં શરીક હોના અપના મઝહબી ફરઝ સ... વ સ્લામ ઇસકે નીચે હરશીરકે મોઅઝઝીઝ મુસલમાનને બમબ્જીકે (૧૦૭) એકસો સાત દસત ખત સીબત હય જીનકી તફસાલ મુજબ તવાલત હય.

હઝરાત ઇસ ઇશતેહારકે સુનનેસે આપકો જો કુછ માઅલુમ હુવા હોગા વોહ વોહી હય જો આપ ઇસ ઇશતેહારકો તકસીમ હોતે હુવે પાકર મઅલુમ કર ચુકે હોંગે ઇસલીએ મેં ઇસકે મુતેઅલલીકચંદ કલામાત મઝીદ અરજ કરતાહું સુનીએ મગર ઇસ ખ્યાલકે સાથ કે મેં કોઈ મોલવી આલીમ માહીર તારીખ વ સાહબે સયાસત નહી બલકે એક કારોબારી આદમીહું લેકીન ઇતના ઝુરૂર હય કે મુસલમાન હોનેકે સાથ ખુદાકા દીયા હુવા મુસલમાનુંકે લીએ અપને દિલમે દરદ રખતાહું—બકદર ઇમકાન ઇસલામી ઉમુર માઅલુમ કરનેકી ફીકર કરતાહું જહાં જો અચ્છી ચીઝ પાતાહુ બમુસદાક (અલહીકમતો દાલલંતુલ મોમીન) ઉસે હાંસીલ કરનેકી કોશીશ કરતાહું.ઇસ મોકઅપર મેં જો કુછ અરઝ કરનેકે લીએ ખરા હુવા હું હરતરહ ઉસકી તહકીક ઓર ઉસકે તરફસે ઇતમીનાન કરચુકા હું તાહમ મુમકીન હય કે બમુકતીઝાએ બશરીયત કીસી કીસમકા સહવ હોજાએ અગર અયસા હો જાએ તો ઉસે મેરી બસાતકા ખેઆલ ફરમા કર મઆફ ફરમાઇયેગા (વલઉઝરોઇનદાકી રામીન નાસે મકબુલો)

હઝરાત—હમ આપ જીસ મઝહબકે ગુલામીકા શરફ રખતે હય. સીરફ ઉસકો યેહ તમગહએ ઇઝઝત હાસીલ હય કે ઉસમેં પોલીસી નીફાક ઝાહીર કુછ બાતીન કુછ સખત મઆયુબ વ કુફર વ શીરકસે બુરા હય ઓર ઉસકે હર પયરવ પર યેહ ફરઝ હય કે વોહ અપને દીલ વ ઝબાનકો એક દુસરેસે અલાહેદા ન રખેં ઓર ઇસીલીએ ઉસને ઇમાનકી પહલી શરત (ઇકરારૂન બિલ લીસાને) કે સાથ (તસદી કુન બિલજીનાને) કરાર દી ઓર બતાયા હય કે તોતેકી તરહ **મહઝ ઝબાંનસે કલમા પડલેનેકા કોઈ ફાયદા નહી લેહાઝા યેહ ભી અરજ હે કે જો કછુ કહુંગા વો સાફ સાફ ઓર બેખોફેખતર.**

હઝરાત—હમારી તારીખ સાડે તેહરાસો બરસસે શુરૂ હોતી હય જીસમેં હમને તકરીબન બારા સદી તક સુલતાંન ઓર બાદશાહકી હેસીઅતસે દુન્યામેં બસરકી હય હમે મુશરેકીન વ મુનાફેકીન મુલહેદીન વ મુરતદીન વ ઇસાઇ યહુદ મજુસ હુનુદ સબસેહી સાબેકા

પડા હમારી આલમગીર હુકુમતમેં કોઇ અયસા મઝહબ વ ફીરકાહ નહીં જીસને હમારી–રઇયત કી હેસીઅતસે હમારે સાથ અપની ઉમરના કાટીહો લેકીન કયા કોઈ બતા સકતા હય કે આજ સવાસો બરસસે હમ જીસ તરહ મહકુમીયતકા જુઆ ઉઠાએ હુવે હય હમનેભી કીસીકે ગરદનપર અયસાહી જુઆ રખા થા કરોઝીડ વોરમેં જબ ઇસાઈ ફોજકો મરઝ હેઝેસે મુકાબલા કરના પડા તો હમને લાખોંકી તઅદાદમેં ગુલાબકે કરાબે ભેજ દીએ ઓર કહલા ભેજા કે **કમઝોર દુશમનસે લડના જવાંમરદી વ શુજાતકે ખીલાફ હય** જબ તુમ લોગ તનદુરસ્ત ઓર હટે કટે હો લેના ઉસ વકત ફીર હમ તઇયાર હંય.

અભી અભી ઇસદોર પરેશાની યાને જંગતરકી વ યુનાનમેં અબાસ હિલમી પાસા ખદીવેમીસર અતાઉલા હો મુલકહુ વ સલતનતહુને લાખું મણ આટા ગદાર ઓર નમક હરામ યુનાનીયું કો ઉસવકત ભેજા જબકે ઉનકે પાસ ખાનેકો બીલકુલ નહી રહ ગયાથા. હમને ગરજુનકી મુઆફીયાંભી ઝબત નહીં કી. હમને બુતખાનુંકે મોહતમીમકો ફરમાનુંકે ઝરીએ બહોત કુછ દિયા ઓર અબભી અજમેર શરીફકી ખાનકાહ ઓર હયદરાબાદકી સલતનકી સુરતમેં હમ બહોત કુછ કર રહે હંય.

હજરાત ઇસલામ દુન્યામેં ગુલામીકા દાગ મીટાને ઓર ખાક નશીનોંકો આસમાને તોવકીર તક પોંહચાને આયાથા જબતક ઉસકે સાથ તઅલલકાત અછે રહે ઉસને અપના મશીન પુરા કીયા ઓર જબસે ઉસકે સાથ તઅલલુકાત કમજોર વ ખરાબ હુવે ઉસકી બુલંદી હમસે ઉડ ગઇ ઓર હમમેં માંગને વાલોંકે સામને હાથ ફેલાને પડે ઓર અબ હમ અયસે ગએ ગુજરે હય કે નમાઝમેં રૂખ કરનેકે લીએ કીબલા દુસરોંસે માંગને ઓર દુરદશરીફ પડતે વકત તસુવવરકે લીએ મદીના તઇયબહકી દુસરોંસે ખવાહીશ કરતે હુય સચ હય જબ તક અપના જુઝ વ ખરાબ નહીં હોતા ઝહર બાદકા જાનસીતાન અસર નહીં બડતા જંગલકી લકડી અગર કુહાડીકા બયટ ન બને તો દરખત કટ નહીં સકતે.

હજરાત ખિલાફત ઇસલામી યહ અપને આખેરી ઓહદમેં અબાસીયોંકે હાથમેંથી ઓર અબાસી કુરેશથે ઉનહોંને ઇસ અમાનતકો હસબ બયાન મોલવી મોહમદ ઝકાઉલલા સાહેબે તારીખે **હિંદુસ્થાન જીલ્દ અવલ શમ સુલ મુતબએ દહલી સને ૧૮૯૭ ઇસ્વી. સફએ ૭૨ સને ૧૫૧૭ ઇ. મેં સલાતીને તુરકમેંસે**

આ ઞા હજરત સુલતાન રર્લી અવલ અલલલાહ મુકામહુકો સા રદકી ઇસ લીહાઝસે કુરેશ મોનમાન ઓરતરક અમીન હુવે હુઇ સ શરીફમેં આયા હય. (લાદીના લામીનલ લઅમાતા લહુ) તરજુમહઃ ઉસ સખસકા દીન દીન નહીં જીસમેં અમાનત ન હો. દુન્યાકાભી કાએદા હય કે કોઇ મોમીનકી અમાનતકો સીવાએ ઉસકે જાએઝ વુરસા કે કોઇ સખસ વાપીસ નહીં લે સકતા. લેહાઝા અવલ તો મસલએ ખીલાફત ઉસ વક્ત તક માઅરીઝ અહસમેં નહીં આ સકતા જબતક કુરેશકા કોઇ જાઇઝ વતસલીમ શુદહવારીસ ઉસે તલબ ન કરે ઓર યેહી સબબ હય કે બાવસફે હજાઝી બાદશાહ બનનેકી ખવાહીશકે ખુદ શરીફ હુસેનઅલયહે મુસતહીકહુ કી તરફસે અમીરૂલ મોમીનકા લકબ લીખનેકી દોસતોંકો મુમાનેઅત કીગઈ હય દુસરે બફર્ઝ મહાલ અગર કોઇ અયસા જાઇઝ વારીસ વતલબગાર પયદાભી હોજાવે તો સીવાએ મુસલમાનોંકે દુસરેકો હક કયા કે વોહ ઉસમે મદાખલીત કરે કીસી દુસરે મઝહબ વાલેકા ઇસ મસઅલહ ખીલાફતમેં દખલ દેના અયસા હય જયસા નમાઝકી ઇમામત કરનેકે લીએ કીસી દુસરે મઝહબ વાલેકા ખડા હોજાના,

હજરાત કુરાને પાકકા યેહ ઇરશાદ ઇસી મોકઅ કે લીએ હય (ફઇમ બગત એહદાહુમા અલલઉખરાફ ફકાતેલુલલતી તબગી હતંતા તકીઆ ઇલાઅમરીલલાહ) તરજુમા અગર એક જમાઅત દુસરી હકદાર જમાઅતસે બગાવત કરે તો ઉસે યહાં તક મારો કે વોહ હુકમે ઇલાહીકી તરફ ફીર આવે ઓર ઇસ હદીસશરીફમેંભી ઇસ અમરકી જાનીબ ફરમાઈ ગઈ હય. (સયકુનો હનાતુન વહનાતુન ફમન અરદાઅંય યુફરેકા હાઝેહીલ ઉમમતે વહીયાજમી ઉન ફદરે બુહોબીસ સયફેકા એના મનકાના) તરજુમા કુછદીનુમે તરહ તરહકે ફીતને ખડે હોંગે ઉસ વકત જો શખસ ઉમમત કે જમઇઅત ખાતીરકો પરાગંદા કરે ઉસકો તલવારસે મારદો અગર વો કોઈભી હો. હજરત અમીરૂલ મોમીનીન ફારૂક આઝમ ઉમર બીન ખત્તાબ રદેઅલલાહો અનહોને હજરત અબદુરરહેમાન બીન ઓફ રદીઅલલાહો અનહોસે ફરમાયાથા કે જબ પાંચ આદમી મેરે બાદ કીસીકી ખીલાફતપર અજમાઅ કરલેં તો છોટેકો અગર વો મુખાલીફત કરે તો જાનસે મારદો યેહ ઇસલામી અહ કામ ઇસીલીએ હય. કે વીલાયત વખીલાફત લડકોંકા ઘરૂનદા ન બને કે રોઝ રોઝ બીગરે ઓર બને.

હઝરાત મસઅલ ખીલાફત કે સાથ સાથ કોંસતનતીનીયહકાભી ઝીકર કરના લાઝમી હય. જબયેહ અમર મુસલીમ હય કે શરીફ બાવેજુદ બગાવત અપને આપકો અમીરૂલ મુસલમીન કહલાનેકા મુશતાક નહીં સમઝતા ઓર તમામ કલમાગો આલા હઝરત સુલતાન વહીદુદીનખાન મોહમંદ સાદસ ખલલ દુલ્લાહો મુલકહુ વસલતનતહુકો અપના દીની પેશવો ઓર મઝહબીઆકા ઓર કાયમ મુકામ હઝરતે અકદસ રૂહી ફીદાહ માનતે હય ઓર જાનતે હય તો કોઈ સબબ નહીં કે ઉનકા મરકઝે તખત દુસરે કે પોલો ઓર ટેનીસકા મેદાન બના દીયા જાએ. કોન્સતુનતીનીયહ હઝરતે અબુ અયુબ અનસારી રદીઅલલા હો તઆલા અનહોસે લેકર ઈસવકત તક કીતને પેશવા ઓર મુકતીદાઉંકે ખવાબે રાહતકા ગહવા રહ હય ક્યા વોહ ઈસલીએ છોર દીયા જાએ કે ઇન મુકદસ મુકામાતપર બુટ ઓર સલીપરસે ગંદગી ફેલાઈ જાએ કોન્સતનતુનીયહકી સર ઝમીનને ખુદા જાને કીતને મોવહહદીનકા ખુન પીયા હય. ઓર કીતને મુકદદસીનકે ઉસતખવાનુંસે ઉસને કુવત પાઇ હય કુસ્તનતુનીયહ મેં કીતને ખઝાઈને ઈસલામી મદફુન હંય કીતને ઇલમીસીને ઉસમેં મકબુર હંય યેહ મુસલમાનોસે હરગીઝ મુમકીન નહીં કે કોન્સતીનતુનીયહકો દુસરોંકે પાસ જાતા દેખેં ઓર ઉનકે કલેજે ન ફટ જાએ.

હઝરાત મુસલમાન કનાઅત દોસ્ત ઓર તવકકલપસંદ વઅદહ પર ભરોસા ઓર અદના મહેરબાની કરનેપરભી તકયહ કરને વાલે લોગ હંય. જબ ઈશ મનહુસ ચાર સાલ જંગકી ઈબતીદા હુઇ ઓર ઉસમે કીસી સબબસેભી ખુલદ આશીયાન અમીરૂલ મોમીંનીન સુલતાન મોહંમદખાન ખામીસ કોશીરકત ફરમાનેકી ઝુરૂરત હુઈ તો હમેં બાર બાર હિંદુસ્થાનકી ઇનતીઝામીબાગ હાથમેં રખને વાલોંને ઇતમીનાન દીલાયા ઓર ખુદઆલા હઝરત મલેક મોઅઝઝમ કેસરેહીંદ જોરજ પંજુમ બીલકાબેહી કી તરફસે ભી એલાન હુવા કે મુકામાતે મુકદદસહ હમેશાં દસ્ત બુરદ અગયારસે મસઉન વ મહફુઝ રહેંગે. લેકીન બાદ કેવાકે આતને હમેં અબ બતા દીયા હય કે યેહ સબ સબઝબાગથા જો મહઝ બહલાનેકે લીએ દીખાયા ગયા થા. હમ ઈસતીફલેતસલલી પર મુતમઇન રહેં ઓર કરને વાલે જો કુછ કરના થા કરગુઝરે મુસલમાનુકી દુન્યવી તાકાતકા કમજોર હોજાના દુશમનોકે દનદાન આઝકી

તેઝીકા ઝરીઆ બન ગયા. હઝરાત સબસે બડે પેસગો ઓર ગેબી અહવાલસે આગાહ રસુલઅલલાહ સલ્લાહો અલયહે વસલલમ ને તેરાહસો બરસ પહલે ફરમા દિયાથા કે બસરેવાલે હીદાયતકા કોઇ દરવાહઝા નહીં ખોલીંગે ઓર ગુમરાહીકા કોઇ ઝરીઅહ નહીં છોરીંગે ચુનાચે મોજુદા ઇનતીશારકા સબબ વોહી જમાઅત હુઇ. ઇસીતરહ ઇસ ઇરશાદનેભી આજ કલકી કલઈ ખોલદીથી આહા અફસોસ હય કે જબ મેરી ઉમત દોગીરોહ હોજાએગી તો એક-ગીરોહ અપની ગરદનેં ખુદાકી રાહમેં ઝુકાએંગી ઓર દુસરી ગેરઅલ્લાહ કામ કરતી હોગી. ઇસી તરહ યેહ ઇરશાદકે મેરી ઉમત કી હલાકત કુરેશકે છોકરોંકે હાથ પર હોગી. પોશીદહ ફી-તનહં હોગા કે જીસ્કા બુખાર એક શખસ સઇયદકે પાઉકે નીચે હય. જો ગુમાન કરતા હય કે મુઝસેહય હાલાંકે મુઝસે નહીં હય ચેરે દોસ્ત તકવીયા કરનેવાલે હંય. યા યેહ ઇરશાદકે લોગ ખુદાકે દીનમે ફોજફોજ દાખીલ હોંગે ઓર ફોજ ફોજ નીકલેંગે વાકેઆત હાઝરહકે બીલકુલ અકસ વ ફોટુ હંય હમારા ઇમાન હે. કે યેહ ન હોને વાલથે હુવે ઓર ઇસીતરહ અભી ઓર બહોત સેવાકેઆત જીનકી ખબર દીગઈ હય. હોંગે ઓર ઝુરૂર હોંગે. જીનસે હમારે મઝહબકી હકકાનીયત ઓર સદાકત કાપતા ચલતા હે હઝરાત ઇસમે કુછ શક નહી કે યે દોર નાઝુક ઓર ઇનતીહાસે ઝીયાદાહ મસાએબકા હે. ઇસવકત છીકતે નાક કટને ઓર સાંસ લેતે ઝબાંન ગુદ્દીસે ખીચનેકા ડર હે. લેકીન એસેહીવકતકે લીયે સરકારકાયે ઇરસાદ હે, એસે વક્તમે બેહતરીન સખસવોહે જો મુજાહેદાકરે દીન ઇલાહીકે લીયે. ઓર હઝરત અમીનુલ ઉમમત અબુઅબીદહ બીન જુરરાહરદેઅલલાહો અનહો ફરમાતેં હંય મેંને અરઝ કીયા યા રસુલલલાહ શોહદામેં કીસકા દરજ્જહ ખુદાએ પાક કે હુઝુરમેં બરા હય ? ઇરશાદ હુવા ઉસ શખસકા જો વાલી જાઇરકે પાસ આયા ઓર ઉસકો અમર બીલમઅરૂફ કીયા ઓર નહી અલમુ-નકર ફીર ઉસકો ઉસવાલીને કતલ કર ડાલા ઓર અગર કતલ ન કીયા તો ઉસપર કલમજારી નહોગા. યાને ઉસકે ગુનાહ શુમાર ન કીએ જાએંગે બઅદ ઇસ અમલખેરકે જીતના જીએ યાની કેસીહી ઉમર તવીલહો ઉસકા અજરઅફવ કરાતા રહેગા.

હઝરાત કુરાને પાકમે મુસલમાનુસે ફરમાદીયા ગયા હય કે

અલ્લાહપાકને ઉનકા જાનો માલ જનનત કે બદલે ખરીદ લીયા હય. જીસકે બઅદ ઉનકો બજુઝ મરઝીએ મવલાપર શાકીર રહને. ઓર જુમલે અવામીર વનવાહી કી પાબંદીકે લીએ કોઇ ચારહકાર નહીં. મગર ગોરસે દેખીએ કે આપ કયા કર રહે હેં ? ઓર ઇસ સબબસે કીસ હાલતકો પહોંચ ગએ હંય ? રફતારે ઝમાના કયસી પલટી હય ? ઓર સારી દુન્યામેં મુસલમાન ચકકીકે દો પાટમેં કીસ તરહ પીસ રહે હંય ? કોઇ અયસા મુલક નહી જીસમેં મુસલમાનુંકી અબતરી ઓર બરબાદી નહો.

હઝરાત ? તમામ મમાલીક કે ઇસલામી યહ ઓર તમામ દુન્યાકે મુસલમાન શીકારશદાઇદ હો રહે હંય. બીલખુસુસ જીસમેં ઝરરાહ બરાબરભી આસાર હયાત પાએ જાતે હંય. ઇરાનકી જો કુછ હાલત હય ઉસકા બયાન ફુઝુલ હય. મકકએ મોઅઝઝમહ મદીના મુનવવરહ બયતુલ મુકકદસ ફીલ્સતીન નજફે અશરફ કરબલાએ મોઅલલા કાઝમીન—બગદાદ શરીફપર જો કુછ અદબાર આ રહા હય ઉસીકા મરસીયા પઢને હમ આપ યહાં ચેકજા હુએ હંય. કોન્સતનતુનીયા પર જો આફાતે અરઝીવસમાવી તુટા ચાહતી હંય આજ ઉનહીંકે રોક થામકા ઇરાદહ હય રહેસહે અફગાનીસ્તાનકે મુતહમમીલ મીઝાજ અમીરઆલા હઝરત સીરાજુલમીલત વદદીન અમીરહબીબુ લાહખાન ખુલદ આશયાનસે કુછ તવકઅ હો સકતીથી મગર વોહભી. સુતેમેં મોતકે ધાટ ઉતાર દીએ ગએ. ઓર અબ વહાંસેભી. ફીતનુંકી ખબરેં આને લગી હંય હિંદુસ્થાનમેં હમ આપ મુસલમાનુંકી જો કુછ હાલત હય ઉસકો ખુદ અપની આંખુસે દેખીએ ખુલાસા યેહ કે સારા આલામ ઇસલામી આલમ મુસીબતમેં મુબતીલા હય.

હઝરાત અગર ઇસી મોકઅપરમેં ઉન મઝલુમ નઝરબનદોંકા ઝીકર નકરૂંગા જો મહઝ મુસલનાન હોને ઓર પાબંદીએ હુકમ ઇલાહી કે ઇરાદહકા ઇઝહાર કરનેકે જુર્મમેં મહબુસે અલમ હંય બીલખુસુસ હઝરત મવલાના મહમુદુલહસન સાહેબ વ મવલાના મોહંમદઅલી સાહેબ. વ મવલાના શોવકતઅલી સાહેબ, વ મવલાના અબુલકલામ સાહેબ આઝાદકાતો અપને ઉપર આપ ઝુલ્મ કરનેવાલુમેં સબસે અવલ નંબર પર રહુંગા ઓર ઇનહીકે સાથ ઇસલામી અખબારાતકા રોના અગર નરોયા તોભી સખત બેદરદ હુંગા. હાય યેહ સબ બાતેં અયસી જાન ગુસુલ હંય કે મેં ઉનકી તસવીરે અલફાઝમેં નહીં ખીંચ સકતા.

હમ મુસલમાન હંય. ઓર સાફગોઇ હમારા મઝહબ બની-નુ ઇનસાનકો ખેરખવાહી હમારા મશન ઇફાએવઅદ હમારી આદત રહમો કરમ હમારા શેવાહ શાહીઅદબ. વ મીરરાઆતે મરતબત હમારા ખુલ્ક હમ કીસી મુસલમાનકો તકલીફમેં નહીં દેખ સકતે હમ સિવાએ સલાતીને ઉસમાનીયકે કીસીકો ખલીફા નહીં માન સકતે. હમ કોસીકો હજાઝોશામ વ ઇરાકપર મુતશરરફ નહીં દેખ સકતે હમ ફીતનઓ ફીસાદ ગદર બગાવતકો મઝહબી જુર્મ જાનતે હંય. હમારી ઇલતીજા હય કે મલેક મોઅઝઝમકી ગવરનમેંટ અપના વઅદા વફા કરે ઓર જાનોમાલ કુરબાન કરનેવાલે હિંદુસ્તાનયું પર રહમો મહેરબાનીકા દરવાઝહ ખોલદે.

હઝરાત કીસ કદર હયરતકી બાત હય કે ઇસમનહુસ ચાર-સાલહ જંગમેં ઉસ વફાદારીકા જો હિંદુસ્થાની મુસલમાનુંને કી હય તમામ સરકારી હલકુંમેં બરી બુલંદ આહંગીસે તઝકરાહ તો કીયા જાતા હય, લયકીન ઉનકે કીસી કાયમ મુકામકો સુલેહ કોનફરંસમેં ભેજને પર ઝરરહ બરાબર તવજજહ નહીં કીજાતી. એશીઆઇકોમોકે લીએ ઉમુમન ઓર મુસલમાનુંકે લીએ ખુસુસન-જાનો માલ ઇઝઝતો આબરૂ—સબસે ઝીયાદહ અઝીઝ ચીઝ મહઝબ હય. તુરકીકે સાથ જંગકા ઝમાના મુસલમાનુંકે લીએ કાંટુંકા બીસતરાથા, એક તરફ મઝહબ પામાલ હોતાથા. દુસરી તરફ ઇફાએ ઓહદો વ કરારે ઇતતેહાદપર પાની ફીરતા થા. મુસલમાનુંને જીસ આકિલાના ઓર ફરઝાના તદબીરસે ઇસનાઝુક મોકઅપર અપના પોઝીશન સંભાલા હય. બ્રીટીશ ગવરનમેંટકો ચાહીએથા કે કુઇ-ચાઝીસે ઉસકા મોઆવીઝહ ઓર સીલહ દેતી લેકીન બદ કીસમતીસે કુછ ન હુવા જીસ લેહાસસે ઝુરૂરત માઅલુમ હોતી હય કે દહલી યા ઓર કીસી મુકામપર જલદસે જલ્દ એક અયસી કોનફરંસ મુસલમાનુંકી હો જીસમેં ઉમરા—રૂઉસા—ઉલમા ફુકરા અંગરેઝી ખવાં અવામ સબ શરીકહોં ઓર સુલેહ કોનફરંસમેં અપની તરફસે એક મુનતખીબ નુમાઅંદહ ભેજનેકે મસલહપર ઓર ઇસ અમર પર ગોર કરેં કે આખીરકાર દુન્યામેં અબ હમેં મઝહબી હેસીયતસે કીસતરહ ઝીનદહ રહના ચાહીએ? ખુદા કરે અયસી કોનફરંસ જલદ મુનઅકદહો ઓર ઉસકી કોઇ સબીલ પેયદાહો વરનહ ખાક બદહન બદગોયાન બુરા હોંગા ઓર બહોત બુરા હોગા મઅલુમ

નહિ હીંદુસતાની મુસલમાન ઇનવાકેઆતકી તલાફી બગેર માન ભી રહેંગે યા નહીં.

હજરાત યેઝમાના કુછ અયસા નાઝુક ઓર ઇનકીલાબકા ઝમાના હય. કે કદમ કદમ પર સેયકરૂં રૂહ ફરસ વ જાંગુદાઝસાંહસે સાબેકહ પરતા હય, અવલતો અછેવનેક બંદુકા મુસલમાનુંમેં કહત હય દુસરે એક દો બનદે અગર જાનોમાલસે દીનકે ઇન ઉમુરમેં શીરકતકરને પર આમાદહ હોતે હંય તો ઉનહેં મોત નહીં છોરતી હમારે મોહતરીમ જનાબ ડાકટર અબદુરરઝાક સાહેબ નોમાની જે. પી. મરહુમ ઉન ખાસ નફસમેં ઇમતેઆઝ ખાસ રખતે થે જો કોમી કામ કરના આપના ફરઝે ઝીંદગી ખેયાલ કરતે હેં, મરહુમનુમુદ દોસ્ત ઓર નુમાઇશ પસંદનથે. વોહ છુપાકરને કીયાંન કરતે ઓર હર અયસે કામમેં જીસસે કોમ ઓર મુલકકો ફાએદહકા ખેઆલ હોતા કાફી હીસ્સા લેતે. બીલખુસુસ કઅબએ મુકરરમહકે ઝાએરીનપર ઉનકી ગાહેકરમ ખાસતોરપરથી ઓર ઇસ જમાઅતંકો ઉનકી બેરયા ખીદમતુંસે બહોત ઝીયાદહ રાહત મીલતીથી ઉનકા દીલ ઉસ લઝઝતસે આગાહથા જો આસતાનએ ઇલાહી જાનેવાલુંકે દીલોંમેં હોતી હય મરહુમકો ઇસ દીની ખીદમતમેં કાબીલકદર ઇશતીયાક થા, મરહુમકા હમારે આજકે ઇસ જલસેંકે તમામ કામુંમેંભી હાથ થા, બલકે અગર મેં યેહ કહું કે આજકે જલસેકે એતેકાદ વ કામયાબી કે બાઇસ વોહી થે તોભી બેજાન હોગા મગર અફસોસ વો જલસેસે પહલે હમારી ફરયાદું ઓર ઝુરૂરતુંકો બાર ગાહે ઇલાહીમેં અરજ કરને તશરીફ લે ગએ બર વો અયસી સરકારમેં ગએ હંય. જીસ્કી મરઝી બગેર પતતા નહીં હીલ શકતા ઉસકી જનાબમેં અગર એકહરફભી કબુલ વ મંજુર હો ગયા તો હમારી તમામ કુઅનફતેં રાહતુંસે બદલ જાએંગી મેં મરહુમ કે લીએ દુઆએ મગફરત કરતાહું ઓર ઉનકે પસમાનંદુસે ઇઝહારે દીલસોઝી હમદરદી ખુદાએતઆલા મરહુમકો અપને જુવારે રહમતમેં જગહદે ઓર મરહુમ કે પસમાંદગાંકો સુબર જમીલઅતાફમાવે આમીન સુમાઆમીન

હજરાત આખીરમેં મુઝપર ઇસ અમરકાઝીકર કરનાભી વાજીબ હય કે સઇયદુલ એહરાર મખઝને શરીઅત મઅદને તરીકત મોલાના વમુકતીદાના કયામુદીન મોહમદ અબદુલબારી સલલમહુ–

ઞલ્લાહો બીલફ્ઝુલ જારી ઓર ઉલમાએ ફીરંગી મહેલ લખ-નૌવકી અનજુમને મોઅયદે ઇસલામ વ હીંદુસ્તાનકે તમામ મુસ-લમાનુકી મુસલીમા મલમજલીસ ઓલ ઇનડીઆ મુસલીમલીગ ઇસ વક્ત જો કામ અહલે ઇસલામકે મઝહબી ઝુરૂરતુકે લેહાઝસે કર રહી હય ઉસે તસલીમ કરના ઓર ઉસકી તાઇદ કરના હમ મુસ-લમાનુંકા ફેરઝ હોના ચાહીએ. કયું કે જીસ કોમકા દુન્યામેં કોઇ મરકઝ નહીં વોહ કુછ નહીં.

મુસલમાનો જબ યહાં તુમહારી સલતનત નહી રહી તુમહારા શેખુલ ઇસલામ નહીં રહા તુમહારી મજમુઇ કુવ્વત બાકી રહનેકા કોઇ ઝરીઆ નહી રહા ઓર ઇસ વજેહસે તુમહેં હઝારૂં નાકા-મીયુંકા સામના હો ચુકા ઓર હોરહા હય તો ખુદારા આપ અ-પના એક મરકઝ કરાર દે. વરનહ તુમહારી કોઇ દરખાસ્ત પઝીરા નહોગી, ઓર તુમહારી કોઇ આવાઝ મસમુઆ ન હોગી.

હજરાત મેંને આપ સાહેબોંકી જો કુછ સમઅખરાશી કી હય ઉસકી મોઆફી ચાહતા હું. ઓર ઇસ દોઆપર અપની તકરીર ખતમ કરતાહું.

બારેઇલાહા તેરી બંદગીકી કેદ કે સીવા કોઇ દુસરી કેદ હમારે લીએ મુનાસીબ નહીં સબ બનદીસોંકો દુર કરદે અગર કીબરે આઇ તેરા હક હય તો જીમીને નેઆઝકો ખાક અબલીઅતપર મરને વાલુંકો સરફરાઝી ઇનાયત કરે.

કઅ[illegible] મુકરેમહ મદીનામુનવ વરહ ઓર બેતુલ મુકદદસ વ નજ[illegible]શરફ કરબલાએ મુઅલ્લા કાઝમીન વ બગદાદ શરીફ પર તેરા [illegible]ર ચમ હરાએ ફીલસતીનમેં તેરે નામકા આવાઝહ બુલંદ કીયા જાએ.

હિંદુસ્તાનમેં તેરે ઝીકરકા ગુલગુલહ આસમાન તક પહોંચતા રહે. **આમીન. સુમા આમીન.** ખાદેમુનનાસ.

એહમદહાજી સીદીક ખતરી.

હીલાલમનઝીલ અબદુરરેહમાન સ્ટ્રીટ—મુંબઇ.

રૂબાઇ.

સુલતાને મોઅઝઝમ કે ફલક ચાકરે ઉસ્ત,
રૂએ અરબો અજમહમહ બરદરે ઉસ્ત.
ચુન હલકહ બોગુશે ઉનબારસીમ હમહ.
ઉયાવરે ઇસલામ વ ખુદા યાવરે ઉસ્ત.